

**ESKİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ATIKSULARIN
KANALİZASYON
ŞEBEKESİNE
DEŞARJ YÖNETMELİĞİ**

Çevre ve Orman Bakanlığının 31.05.2005 tarih ve B.18.0.ÇYG.0.01.00.01/5687 sayılı yazısıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

ESKİŞEHİR SU ve KANALİZASYON İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ATIKSULARIN KANALİZASYON ŞEBEKESİNE DEŞARJ
YÖNETMELİĞİ

I.BÖLÜM

Genel

Amaç, Kapsam ve Yasal Dayanak

Madde 1- “Bu Yönetmelik ESKİ Genel Müdürlüğü’nün Kuruluş Kanunu hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup, atıksuların kanalizasyon şebekesine bağlanmalarına, vidanjör veya benzeri bir araç ile taşınarak kanalizasyon şebekelerine boşaltılmalarına, kanalizasyon şebekesi bulunmayan yerlerde çevre kirlenmesine yol açmayacak bir düzeyde arıtılarak uzaklaştırılma ve uygun alıcı ortama verilmeleri ile kanalizasyon şebekesinin kullanım ve korunmasına ilişkin esas, yöntem ve kısıtlamaları belirler.”

2560 sayılı ESKİ Kuruluş Kanunu ile tanımlı ve sınırlı görev ve yetki alanı içinde halen mevcut ve yeni kurulacak olan tüm atıksu kaynakları bu yönetmelik kapsamındadır.

Tanımlar

Madde 2-

İdare (ESKİ) : Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’dür.

Teknik Komisyon : ESKİ Genel Müdürlüğü’nce belirlenen ihtisas komisyonudur.

Görev ve Yetki Alanı: ESKİ mes’uliyet alanı dahilinde veya haricinde olmakla beraber atıksuları su ve atıksu toplama havzalarına gelen bütün bölgelerdir.

Atık: Her türlü üretim ve tüketim faaliyetleri sonunda fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özellikleriyle, verildikleri alıcı ortama dolaylı veya

doğrudan zarar verebilen ve o ortamda doğal bileşim ve özelliklerin değişmesine yol açan katı, sıvı ve gaz halindeki maddelerdir.

Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucu kirlenmiş veya özellikleri değişmiş suları ifade eder.

Evsel Atıksu : Konutlardan veya yerleşim bölgelerinden kaynaklanan ve insanların yaşam süreçlerindeki su kullanımları nedeni ile oluşan atıksulardır.

Endüstriyel Atıksu: Evsel atıksu dışında kalan, endüstrilerin, imalathanelerin, ticari işletmelerin, sanayi sitelerinin her türlü üretim, işlem ve prosesinden kaynaklanan atıksulardır.

Atıksu Kaynakları : Faaliyet ve üretimleri nedeniyle atıksu üreten konutlar, ticari binalar, endüstri kuruluşları, tarımsal alanlar, kentsel bölgeler eğitim kuruluşları, tamirhaneler, atölyeler, hastaneler ve benzeri kurum, kuruluş ve işletmeleri ifade eder.

Atıksu Toplama Havzası: Atıksuların alıcı ortama verilebilmesi için yapılması gerekli mühendislik çalışmalarının uygulandığı sınırlar içinde kalan alandır.

Kanalizasyon Şebekesi : Atıksuları toplamaya, uzaklaştırmaya ve arıtma tesislerine iletmeye yarayan tesis ve sanat yapılarını içeren, birbiriyle bağlantılı boru ya da kanal sistemleridir.

Yağmur Suyu Kanalı: Ayrık sistem kanalizasyon yapılarında yağış suları, yüzeysel sular ve drenaj sularını taşıyan kanallardır.

Atıksu Kanalı: Ayrık sistem kanalizasyon yapılarında evsel ve/veya endüstriyel kaynaklı atıksuları taşıyan kanalları ifade eder. Birleşik sistem kanalizasyon yapılarında ise, bu atıksulara ek olarak yağış sularını da birlikte taşıyan kanalları ifade eder.

Birleşik Kanal: Atıksuları ve yağmur sularını birlikte taşıyan kanaldır.

Bağlantı Kanalı: Atıksu kaynağının atıksularını kanalizasyon şebekesine ileten, parsel bacası ile atıksu kanalı arasındaki ESKİ' ye ait kanaldır.

Abone Bağlantı Kanalı: Atıksu kaynağından itibaren parsel bacasına kadar uzanan yapım, işletme sorumluluğu mülk sahibine ait bağlantı kanalıdır.

Parsel Bacası: Bağlantı kanallarının başlangıç noktasında ESKİ' ce tespit edilecek özel tiplerine göre inşa edilecek bacalardır.

Kontrol Bacası: Atıksu deşarjlarını kontrol amacıyla numune almak, ölçüm yapmak, atıksu akımını izlemek için içine girebilir, özel tipleri ESKİ' ce belirlenecek bacalardır.

Atıksu Depolama Tankı: Atıksuların toplandığı ve dengelendiği teknik usullere uygun hazırlanmış hacimlerdir.

Aritma: Suların kullanım sonucu yitirdikleri fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özelliklerinin bir kısmını veya tamamını tekrar kazandırabilmek ve/veya boşaltıldıkları alıcı ortamın doğal, fiziksel, bakteriyolojik ve ekolojik özelliklerini değiştirmeyecek hâle getirilmeleri için uygulanacak her türlü fiziksel, kimyasal ve biyolojik işlem ve prosesleri ifade eder.

Aritma Tesisi: Atıksuların alıcı ortama boşaltılmasından veya herhangi bir taşıma aracı ile alıcı ortama taşınmasından önce arıtılmaları amacıyla, ESKİ' nin kuracağı veya atıksu kaynaklarından kurulmasını isteyeceği her türlü tesislerdir.

Ön Arıtma Tesisi: Atıksuların kanalizasyon şebekesine boşaltılmasından veya bir taşıma aracı ile herhangi bir atıksu arıtma tesisine taşınmasından önce ESKİ' ce (kirlilik yükü ve derişim için belirlenen sınır değerlere göre) arıtılmaları amacı ile ESKİ tarafından kurulması istenecek her türlü arıtma tesisleridir.

Aritma Çamuru: Arıtma tesislerinde oluşan ya da fosseptiklerden çıkan, sıvı-katı madde karışımıdır.

Debi: Bir akım kesitinden birim zamanda geçen suyun hacmidir.

Kompozit Numune: Evsel ve endüstriyel atıksulardan belirli zaman aralıklarında debi ile orantılı olarak alınıp oluşturulan karışık numunedir.

Zehirlilik (toksisite): Zehirli olarak tanımlanan bir maddenin su ortamında belirli bir konsantrasyondan fazla olarak bulunmasıyla çeşitli indikatör organizmaların sağlığını ve ekolojik sistem dengesini tehdit etmesi, akut veya kronik hastalık ve ölümlere yol açması özelliğidir.

Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı: ESKİ tarafından düzenlenen ve endüstriyel atıksuların kanalizasyon şebekesine bağlanma koşullarını belirleyen belgedir.

Alıcı Ortam: Atıksuların yasa , yönetmelikler ve teknik usullere uygun olarak deşarj edildikleri deniz, göl, dere, akarsu, yeraltı suyu ve arazileridir.

Dere: Yeraltı veya yerüstü su kaynaklarına dayalı olarak yılın her ayında veya belirli zamanlarda akan akarsulardır.

Kirlilik Önlem Payı (KÖP): Atıksulardaki kirletici parametre değerleri deşarj kısıtlamalarının üzerinde olan endüstri kuruluşlarının ödemek zorunda oldukları meblağdır.

Önemli Kirletici Kaynaklar: Sadece konvansiyonel parametreler ihtiva etmek üzere, atıksu debisi 50m³/günden fazla olan veya üretim faaliyetleri itibarı ile toksik parametreler ihtiva eden proses atıksularına sahip endüstriyel atıksu kaynaklarını ifade eder.

Ekolojik Denge: İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütününi ifade eder.

Çevre Kirliliği: İnsanların her türlü faaliyetleri sonucu havada, suda, toprakta meydana gelen doğal olmayan değişikliklerle ekolojik dengenin bozulması ve bu tür faaliyetler sonucu ortaya çıkan salgın hastalıklar ile görüntü bozukluğu, koku, gürültü ve atıkların çevrede meydana getirdiği diğer arzu edilmeyen sonuçları ifade eder.

Çevre Korunması: Ekolojik dengenin korunması, havada, suda, toprakta kirlilik ve bozulmaların önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların bütününi ifade eder.

Deşarj: Artılmış olsun olmasın, atıksuların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama (sulamadan dönen drenaj sularının kıyıda veya uygun mühendislik yapıları kullanılarak toprağa sızdırılması hariç) veya sistemli bir şekilde yeraltına boşaltılmasını ifade eder.

Numune Alma Noktası: Atıksu numune alma noktası, atıksuların toplanıp şehir atıksu sistemine veya alıcı ortamlara boşaltım noktasını; alıcı ortam numune alma noktası ise, atıksuyun alıcı ortama deşarj edilerek alıcı ortamla tam olarak karıştıktan sonra numunenin alındığı noktayı ifade eder.

Seyrelme : Bir alıcı ortama deşarj edilen atıksuyun içerdiği bir kirletici parametrenin atıksudaki konsantrasyonunun deşarj sonucunda alıcı ortamda oluşan fiziksel, hidrodinamik olaylar veya çeşitli fiziksel, kimyasal ve biyokimyasal reaksiyonlar sonucunda azalmasını ve atıksuyun alıcı ortama deşarj şekli ve alıcı ortamın taşıdığı özelliklere bağlı olarak hesaplanabilen bir büyüklüğü ifade eder.

Rezervuar : Suyun bir kabartma yapısıyla biriktirilmesi ile oluşturulan hacmi ifade eder.

Parsel Atıksu Drenaj Tesisi : Atıksuların parsel içinde toplanması, ön işleme, kontrolü ve şehir kanalizasyonuna bağlantısını sağlayan sistemi ifade eder.

Tehlikeli ve Zararlı Maddeler : Solunum sindirim veya deri absorpsiyonu ile akut toksisite ve uzun sürede kronik toksisite, kanserojen etki yapan, biyolojik arıtmaya karşı direnç gösteren yeraltı ve yüzeysel suları kirletmemeleri için Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Tehlikeli ve Zararlı Maddeler Tebliği'ne göre özel muamele ve bertaraf işlemleri gerektiren maddeleri ifade eder.

Konvansiyonel Parametreler : Genel olarak evsel veya evsel nitelikteki atıksuları tanımlamada kullanılan ve tabiatta kalıcı özellik göstermeyen ve/veya toksik etkisi olmayan parametreleri ifade eder.

Bu Yönetmelik muhtevası içinde konvansiyonel parametreler aşağıdaki gibidir:

- Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)
- Askıdaki Katı Madde (AKM)
- Toplam Azot (T-N)
- Toplam Fosfor (T-P)
- Yağ ve Gres
- Yüzey Aktif Maddeler (Biyolojik Olarak Parçalanabilir)

İlkeler

Madde 3-

Bu yönetmelik, aşağıda belirlenen genel hedef ve esaslar doğrultusunda uygulanır.

- a) Çevrenin korunmasına ve kirliliğine ilişkin karar ve önlemlerin alınması ve uygulanmasında insan ve diğer canlı varlıkların sağlığının korunması; alınacak önlemlerin kalkınma çabalarına olumlu ve olumsuz etkileri ile fayda ve maliyetleri dikkate alınarak kısa ve uzun vadeli değerlendirmelerin yapılması esastır.

- Arazi ve kaynak kullanım kararları veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dikkate alarak çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler.

- Ekonomik faaliyetlerde ve üretim metotlarının tayininde çevre sorunlarının önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla en elverişli teknoloji ve yöntemler seçilir ve uygulanır.
  - Çevrenin korunması ve kirlenmesinin önlenmesi konusunda alınacak tedbirlerin bir bütünlük içinde tespiti ve uygulanması esastır.
- b) Kanalizasyon şebekesi bulunan yerlerde her atıksu kaynağının kanalizasyon şebekesine bağlanması zorunludur. Atıksular kesinlikle çevreye boşaltılamaz. Yönetmelikte belirlenen standartları sağlamayan atıksular kesinlikle kanalizasyon şebekesine bağlanamaz.
- c) Kanalizasyon şebekeleri tahrip edilemez ve kullanım amaçları değiştirilemez.
- d) Kanalizasyon sistemi olan yerlerde her türlü atıksu kaynağı, kanalizasyon sisteminden ve arıtma tesislerinden yararlanması nedeni ile, kanalizasyon sistemine ve atıksu arıtma tesislerine vereceği zararların giderilmesi için gerekli tüm harcamaları karşılamakla yükümlüdür.
- e) Evsel ve endüstriyel atıksuların kanalizasyon şebekesine bağlanabilmesi ya da vidanjör veya benzeri bir taşıma aracı ile taşınarak boşaltılabilmesi için;
- Kanalizasyon şebekesinin yapısına, kapasitesine ve çalışmasına zarar verip, engel olmaması,
  - Çalışan personel ve civar halkı için sağlık sakıncası yaratmaması ,
  - Kanalizasyon şebekesinin bağlandığı arıtma tesisinin çalışmasını ve verimini olumsuz yönde etkilememesi,
  - Biyolojik arıtma tesisinde arıtılmayacak maddeler içermemesi,
  - Atıksu arıtma tesisinde oluşacak çamur vb. maddelerin arıtılması, uzaklaştırılması ve kullanılmasını zorlaştırmaması ve çevre kirlenmesine yol açacak nitelik kazanmalarına neden olmaması gerekir.
- f) Endüstriyel atıksu hacminin ve kirlenici özelliklerinin kaynağa azaltılmasına yönelik her türlü önlem teşvik edilir.

Madde 4-

ESKİ; kuruluş yasası hükümlerine göre, şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunması ve sorumluluk alanındaki diğer su kaynaklarının (göl, akarsular ve yeraltı suları) kullanılmış sular ve endüstri atıkları ile kirlenmemesi için mevcut ve yeni kurulacak tüm endüstri kuruluşlarının

gerekebilecek arıtma tesislerini kurmalarını öngörür ve Madde 17 hükümlerine göre zorunlu kılar.

II.BÖLÜM

Yasaklamalar ve Kısıtlamalar

Kanalizasyon Şebekesine Müdahale

Madde 5- İdarenin yazılı izni olmadıkça yetkisiz hiçbir resmi ya da özel kişi veya kuruluş tarafından kanalizasyon sistemine dokunulamaz, kanal şebekelerinin kapakları açılmaz, geçtiği yerler kazılamaz, şebekelerin yerleri değiştirilemez, bağlantı kanalları inşa edilemez ve şebeke sistemine bağlanamaz. Herhangi bir maksatla kullanılmak için kanalizasyon tesislerinden su alınmaz.

Yağmur Suyu Deşarjları

Madde 6- Bölgede ayırık kanalizasyon sistemi mevcut ise; yağmursuları ve kirli olmayan tüm diğer yüzeysel drenaj suları evsel atıksu kanallarına ve hiçbir atıksu kanalı da yağmursuyu kanallarına bağlanamaz.

Soğutma Prosesi Atıksuları

Madde 7- Soğutma prosesi atıksuları, ESKİ' nin yazılı onayı olmadan kanalizasyon şebekesine verilemez.

Seyreltme

Madde 8- Endüstriyel atıksular kirli olmayan sularla seyreltilmek sureti ile kanalizasyon şebekesine verilemez.

Kanalizasyon Şebekesine Verilmeyecek Atıklar ve Diğer Maddeler

Madde 9- Aşağıda sıralanan atık, artık ve diğer maddeler hiçbir şekilde kanalizasyon şebekesine verilemez.

- a) Benzin, nafta, gazyağı, motorin, fuel-oil, madeni yağlar, diğer solventler ve tek başına veya başka maddeler ile etkileşim halinde yangına, patlamalara sebep olabilecek veya herhangi bir şekilde insanlar, yapılar ve arıtma

tesisleri için tehlike yaratabilecek diğer sıvı, katı ve gaz halindeki her türlü madde

- b) Gaz fazına geçebilen, duman oluşturan, koku çıkartan, zehirli etkiler nedeni ile sağlık açısından sakınca yaratan, bu nedenle kanallara girişi, bakım ve onarımı engelleyen her türlü madde.
- c) Endüstrilerden veya ticari işletmelerden kaynaklanan, öğütölmüş durumda da olsa atıksu altyapı tesislerinde çökeltme ve tıkanmalara neden olabilecek maddeler, özellikle süprüntü, moloz, hayvan dışkısı, kum, mutfak artığı, kül, selülozlu maddeler, katran, saman, talaş, metal ve tahta parçaları, cam, plastik, tüy, kıl, lif, curuf, paçavra, mezbaha artığı, hayvan ölüsü, işkembe içi, üzüm posası, çeşitli gıda maddeleri ve meyvelerin posası, mayalı atıklar, çamurlar, deri atıkları ve benzeri maddeler.
- d) Kanal yapısını bozucu ve aşındırıcı özellikte olan korozif maddeler, alkaliler, asitler, pH değeri 6,5'dan düşük , 10'dan yüksek olan atıklar.
- e) 5° C ile 40° C arasında çöken, katılaşan, viskoz hale geçen, kanal iç yüzeylerinde katı veya viskoz tabakalar oluşturabilecek her türlü madde.
- f) Radyoaktif özelliğe sahip maddeler.
- g) Dünya Sağlık Teşkilatı ve diğer uluslar arası geçerli kriterler ile ulusal mevzuat ve standartlara göre tehlikeli ve zararlı atık sınıfına giren tüm atıklar.
- h) Ön arıtma, arıtma, depolama tankları ve septik tank çamurları.
- i) Arıtma tesisinde renk giderimi garanti edilemeyen boyalı atıksular.
- j) Kanal şebekesinde köpük meydana getirebilen ve debisi ne olursa olsun anyonik yüzey aktif maddeler

III. BÖLÜM

Evsel Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Deşarj Koşulları

Kanalizasyon Şebekesinin Bulunduğu Yerlerdeki Evsel Atıksu Kaynaklarının Uyacağı Koşullar

Madde 10-

- a) İdare tarafından evsel kaynaklı atıksular için “Kanal Bağlantı Ruhsatı” verilir. Mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi ya da vekili İdare’ce hazırlanmış olan özel ruhsat formunu doldurup, İdare’ ce belirlenen

evrakları da ekleyerek 3 nüsha projeyle birlikte müracaat eder. Kanal bağlantı projesi için gerekli teknik bilgiler İller Bankası'nın ilgili talimatname ve normlarına uygun olarak hazırlanarak, İdare tarafından verilir. Ruhsat İşlemlerinin tamamlanması, projelerin incelenmesi ve onayı için İdare'nin Tarifeler Yönetmeliği'nde belirlenmiş olan ruhsat ve kontrol harçları alınır.

- b) Bina bağlantı kanalının kanalizasyon şebekesine bağlanmaya hazır olduğunu "Kanal Bağlantı Ruhsatı" alan kişi ya da kuruluş İdare'ye bildirmeye mecburdur. Bağlantı, İdarenin göndereceği yetkili elemanların kontrolü altında mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi tarafından yaptırılır. Bağlantı işlemi dolayısıyla kanalizasyon şebekesine gelebilecek her türlü zarar ve ziyan mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisince tazmin olunur. Kontrol masrafları Tarifeler Yönetmeliği'nde belirtilen esaslar üzerinden mal sahibi müteahhit veya apartman yöneticisinden alınır.
- c) Şehir su şebekesiyle bağlantısı olmayan, özel bir içme ve kullanma suyu da bulunmayan ve içinde herhangi bir amaçla su kullanılmayan taşınmazlar kanalizasyon şebekesine bağlanmayabilir. Bu gibi taşınmazların mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisinden Altyapı Katılma Payı dışında işletme gideri alınmaz.
- d) Her parsel için ayrı ve bağımsız bir abone bağlantı kanalı yapılacaktır.
- e) Kanal şebekesine bağlı bir parselin daha sonra ayrı ayrı parsellere ayrılarak her parselde bağımsız konutlar inşa edilmesi durumunda her bir parselin kanalizasyon şebekesine ayrı ayrı bağlantı yapması zorunludur.
- f) İdare tarafından yapılacak denetim sonucunda bu yönetmeliğin koşullarına uygunluğunun saptanması durumunda eski binaların bağlantı kanalları, yerine yapılacak yeni binalar tarafından da kullanılabilir.
- g) Kanalizasyon sistemi bulunan yörelerde (ister bileşik ister ayrık) atıksuların bir parsel bacasında toplanarak pis su kanallarına bağlanması; parsel içindeki drenaj suyu, yağmursuyu ve çatı oluklarının da ayrı bir parsel bacasında toplanarak, yağmursuyu sistemi olan yerde yağmursuyu sistemine bağlanması, yağmursuyu sistemi olmayan yerlerde ise; kaldırımı geçerek yola bağlanması (pompajlı ve cazibeli) zorunludur. Sonradan bu yolda ayrık sistem kanalizasyon şebekesi yapıldığında, atıksu parsel bacası atıksu kanalına, yağmur suyu parsel bacası yağmur suyu kanalına bağlanır.

- h) Taşınmaza ait parsel bacaları bitişik nizam yapılarda (bahçesi olmayan) kaldırımların altına, ayrıık nizam yapılarda (bahçeli yapılarda) yola çıkıştan önce bahçe içinde idare tarafından onaylanmış projedeki detay resimlere uygun olarak yapılır.
- i) Taşınmazın bodrum katlarında döşeme kotu, şebeke kanalındaki en yüksek su seviyesi kotunun altında kalıyor ve kanalizasyonu kendiliğinden akış sağlamıyorsa, bu gibi düşük kotlu binaların bodrum katlarının atıksuları İdarece onaylı projesine uygun bir pompaj sistemi ile parsel çıkış bacasına yükseltilip diğer katların atıksuları ile birlikte bağlantı kanalı vasıtasıyla kanalizasyon şebekesine verilir.
- j) Kanalizasyon şebekesine bağlı veya bağlanacak olan binaların bodrum katlarının atıksuları, cazibe ile akıtılabilirse dahi mal sahibi müteahhit veya apartman yöneticisi parsel çıkış bacasında atıksuyun geri gelmesini önleyecek tedbir almak, ayrıca kabarmadan etkilenmeyecek şekilde bağlantı yapmak zorundadır. Aksi taktirde binaların uğrayabilecekleri zararlardan İdare sorumlu olmaz.
- k) Teknik şartlar, mevcut bir kanal bağlantısının yenilenmesini gerektiriyorsa, mal sahibi müteahhit veya apartman yöneticisi bu bağlantıyı İdarenin istediği şekilde yapmak zorundadır.
- l) Yeni bir kanalizasyon şebekesi yapıldığında aynı yolda daha önce eski kanaldan yararlanan bütün binaların yeni kanala bağlanması zorunludur. Bağlantılar İdare tarafından yaptırılır ve bedeli taşınmaz sahibinden alınır.
- m) Kanal şebekesi bulunan iki sokaktan cephe alan parsellerin hangi kanal şebekesine bağlantı yapacağına idare karar verir ve parsel sahibi bu karara uymak zorundadır.
- n) Mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi atıksuları kanalizasyon şebekesine bağlayan kanalları, diğer özel tesisleri ve parsel bacasını iyi bir şekilde muhafaza etmek ve her zaman kontrole hazır tutmakla yükümlüdür.
- o) Atıksu kanalizasyon şebekesine bağlantısı yapılan taşınmazın parselinde daha önceden yapılmış özel tesisler ve her nevi atıksu toplama çukurlarından çalışmaları ESKİ' ce uygun görülmeyenler devre dışı bırakılır, atıksuları boşaltılır. İç duvarları dezenfekte edilip temizleme işlemi bitirildikten sonra çukurlar uygun bir malzeme ile (çakıl v.b.) doldurularak atıksu bağlantı sisteminin dışında bırakılır. Bütün bu

işlemlerin mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi tarafından yaptırılması zorunludur.

- p) İdare tarafından boşalttırılan ve devre dışı bıraktırılan bu çukurların ESKİ yetkilileri tarafından tetkik edilmesi ve sonra bir rapor halinde bundan sonra hangi amaçla kullanılacağı belirtilmesi, kullanım değişikliği söz konusu olduğunda kullanıcının ESKİ' ye haber vererek izin alması gereklidir.
- q) Atıksu parsel bacası ile kanalizasyon şebekesi arasında kalan bağlantı kanalının bakım ve işletmesi mal sahibi müteahhit veya apartman yöneticisi sorumluluğundadır. Mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi bağlantı kanalında meydana gelebilecek tıkanıklıkları açtırmakla yükümlüdür. Ev bağlantısındaki tıkanıklığın kanal şebekesine atılmaması gereken atıklardan olduğu tespit edilirse mal sahibi, müteahhit veya apartman yöneticisi hakkında bu yasağa aykırı hareketten dolayı Madde 28' de belirtilen esaslar dahilinde yasal işlem yapılır.

Kanalizasyon Şebekesinin Bulunmadığı Yerlerdeki Evsel Atıksu Kaynaklarının Uyacağı Koşullar

Madde 11.

- a) Belediye sınırlarının dahilinde kanalizasyon şebekesinin bulunmadığı yerlerdeki evsel atıksular, ESKİ' nin onaylayacağı projeye uygun olarak yapılacak bir atıksu depolama tankında toplanır. ESKİ' nin veya ESKİ' den çalışma ruhsatı almış taşıma araçları ile ESKİ' nin Atıksu Arıtma Tesisine taşınır.
- b) Kanalizasyon şebekesine verilmeleri sakınca yaratmayan atıksuların atıksu depolama çukurlarından ESKİ' nin Atıksu Arıtma Tesisine taşınması ESKİ' nin yayınladığı Vidanjörlerin Çalışma Esasları Yönergesine göre yapılır.
- c) Atıksu depolama çukurlarında birikmiş atıksularını açığa boşaltan veya taşmasına fırsat verenler hakkında, 2560 sayılı kanununun 23. maddesine göre, İdarenin belirleyeceği cezai hükümler uygulanır.

IV. BÖLÜM

Endüstriyel Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine ve Alıcı Ortama Deşarj Koşulları

Atıksu Abonesi Durum Tespit Esasları

Madde 12.

- a) ESKİ sorumluluk alanı içerisinde bulunan kurulu her endüstri atıksu kaynağında, en az iki teknik elemanı tarafından durum tespit çalışmaları yaptırır. Anılan endüstri; isim, üretim, hammadde, su, atıksu, kanal durumu ve arıtma önlemleri vb açılardan incelenir ve sonucunda bir rapor tanzim edilir.
- b) İnceleme sonucunda anılan kuruluştan endüstriyel nitelikte atıksu kaynaklanmadığı tespit edilirse, o kuruluş arşive kaydedilir ve bu kuruluş hakkında evsel atıksu kaynağı olarak değerlendirme yapılır. Ancak üretim değişikliği ve benzeri değişmelerde ESKİ' ye haber verilmesi konusunda ilgilisi uyarılır.
- c) İnceleme sonucunda işyerinden endüstriyel nitelikte atıksu kaynaklandığı tespit edilirse, söz konusu işyerinin atıksu abonesi yapılması işlemlerine başlanır ve dahil olduğu endüstri kategorisi Çevre Kanunu Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde verilen sınıflandırmalar çerçevesinde tespit edilir.
- d) Kategorizasyon işleminden sonra işyerinde yapılan tespitler (inceleme-numune alarak karakterizasyon) veya literatür bilgileri ile atıksularının kirleticiliği belirlenir.
- e) Atıksu niteliklerinin belirlenmesini takiben işyerinin deşarj kısıtlamaları, kanalizasyona deşarj durumuna göre tespit edilir.
- f) Atıksuyun kirleticilik nitelikleri birlikte değerlendirilerek o işyeri için esas alınacak kirletici parametre ve kirlilik katsayısı tespit edilir.
- g) Bu tespitlerden sonra firma atıksu abonesi olarak kaydedilir, kirlilik önlem payı tahakkuku işlemlerine başlanır. Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı düzenlenerek, atıksu arıtma tesisi kurma koşulları aşağıda verilen h ve Madde 16 b fıkralarına göre karara bağlanır.
- h) Bu değerlendirmeler sonucunda atıksularının özellikleri itibariyle kanalizasyon sistemine veya alıcı ortama direk deşarjları uygun görülmeyen endüstriyel atıksu kaynaklarından Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında

belirtilen esasları sağlamak üzere projesi Çevre Mühendisleri Odası'nın vizesi ve ESKİ' nin onayına tabii olan arıtma tesisini kurması ve işletmeleri istenir. Arıtma tesisi projesi onay esasları Madde 30'da verilmektedir.

Bu Yönetmeliğin Yayınlandığı Tarihte Kurulu Olan Endüstriler İçin Yararlanma Onayı-Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı Alınması Esasları

Madde 13.

- a) Endüstriyel atıksu bağlamak veya boşaltmak suretiyle kanalizasyon şebekesinden yararlanılması ESKİ' nin yazılı onayına bağlıdır. Onay koşulları endüstriyel atıksu kaynaklarına Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği İdari Usuller Tebliği kapsamında ESKİ' ce verilecek Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı'nda belirlenir.
- b) “Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı” almak için aşağıdaki yöntem uygulanır.
  - Her endüstriyel atıksu kaynağı ruhsat almak üzere ESKİ' den alacağı başvuru formunu 15 gün içerisinde doldurup ESKİ' ye teslim etmek zorundadır. Başvuru formundaki tüm bilgilerin doğru olması, istenen biçimde düzenlenmiş olması ve bu bilgilerin sorumluluğunun ilgili endüstri kuruluşunca yüklenilmiş olması şarttır.
  - Kaynağın çıkardığı atıksuların miktar ve özelliklerine ilişkin bilgilerin ESKİ' ce yeterli görülmemesi halinde durum ilgisine bir yazı ile bildirilir. Bu durumda belgeleme işlemi ESKİ' ce ya da ESKİ' nin uygun göreceği yetkili kuruluşlara da yaptırılabilir ve bedeli ilgili endüstriden tahsil edilir. ESKİ başvuru formunu inceleyip yerinde denetleme yapıp en geç 3 ay içinde değerlendirir ve o tesis için bir “Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı” düzenlenir. Ruhsatta endüstriyel atıksu deşarjlarının hangi koşullarla kanalizasyon şebekesine verilebileceği, atıksularda aranılacak özellikler, eğer gerekli ise arıtma veya ön arıtma koşulları, kontrol düzeni ile belgeleme yükümlülüğü ve gerekiyor ise ödenecek Kirlilik Önlem Payı esasları ayrıntılı olarak belirtilir. Ruhsat işlemlerinin tamamlanması ve onayı için Deşarj Kalite Kontrol Ruhsat Bedeli ESKİ Tarifeler Yönetmeliği'nde belirtilen esaslara göre alınır.
  - Bir endüstriyel kuruluşun her atıksu deşarjı için ayrı bir ruhsat alınması, bir iş yerinin farklı adreslerde bulunan kuruluşları için ayrı ruhsat işlemleri yapılması ve bu kuruluşlara ayrı ruhsatların verilmesi gerekmektedir.

- Ruhsatta belirtilen koşullar dışında kanalizasyon şebekesinden yararlanma yasaktır.
  - Birden fazla endüstriyel atıksu kaynağının ESKİ' nin onayını alarak arıtma tesisi ve sistemlerini ortak olarak kurmaları mümkündür.
- c) Ruhsatta belirlenen koşullar yine ruhsatta belirtilen süre içinde sağlanmaz ve gerekli arıtma tesisleri işletmeye hazır hale getirilmezse ESKİ Teknik Komisyonunca ek süre verilir. Kuruluş bu ek sürede önlemlerini almazsa iş yeri işletme izni verilmemesi veya iptal edilmesi hakkında gerekli kuruluşlara yasal işlemleri başlatması için bildirilir.

Yeni Kurulacak Endüstriler İçin Yararlanma Onayı, Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı Alınması Esasları

Madde 14- Kurulacak her endüstri, iş yeri açma izni başvurusu sırasında ESKİ' ye Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı başvurusu da yapmak zorundadır. Bu aşamada Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı başvuru formu doldurularak ESKİ' ye sunulur. Başvuru formu ESKİ' ce 3 ay içinde incelenerek deşarj koşulları ön arıtma ve/veya arıtma gerekip gerekmediği ilgisine bildirilir. Ön arıtma ya da arıtma gerekli görüldüğü takdirde arıtma tesisi kurma koşulları bildirilerek, Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı verilir. Endüstrinin işletmeye geçmesi ve atıksu arıtma tesisinin çalıştığının ESKİ' ye bildirilmesi sonrasında da Madde 22'de verilen denetleme işlemlerine başlanır. Madde 19' a göre ön arıtma ya da arıtma gerekli görülmediği takdirde, işyeri atıksu aboneliği olarak kaydedilir ve Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı verilir. Endüstri işletmeye alındıktan sonra KÖP tahakkuku başlatılır.

Ruhsatın Geçerliliği ve Sürekliliği

Madde 15-

- a) "Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatları" üçer yıllık süreler için geçerlidir. Her süre bitiminde koşulları incelemek sureti ile ESKİ ruhsatları yeniler. Üretim miktar ve düzeninde veya faaliyet türünde değişiklik yapacak olan endüstriyel atıksu kaynakları önceden ESKİ' ye müracaat ederek ruhsatlarını yeniletirler.

- b) Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı alan işyerleri; ruhsatta belirtilen koşulları sağlamakla yükümlüdürler. Ruhsat sahibi olmak, koşulların sağlanmaması ile oluşacak cezai ve hukuki müeyyidelerden kurtulmayı temin etmez. Denetlemelerde aksi uygulamalar tespit edildiğinde ilgilisi uyarılır, gerekirse ruhsat iptali yoluna gidilebilir.
- c) Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatları bu yönetmelik geçerli olduğu süre içinde geçerlidir. Bu Yönetmelik herhangi bir şekilde değiştirildiğinde gerekiyorsa süresi dolmamış bile olsa İdare tarafından ruhsatların yenilenmesi istenebilir.

Ön Arıtma Gereği

Madde 16-

- a) Atıksularının özellikleri nedeniyle kanalizasyon sitemine doğrudan deşarjı uygun görülmeyen endüstriyel atıksu oluşturan kuruluşlar “Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı” nda belirtilen esasları sağlamak üzere, 2560 sayılı Yasanın 19’uncu maddesi uyarınca her türlü kuruluş, işletme, bakım, kontrol ve belgeleme harcamaları kendilerine ait olmak üzere gerekli ön arıtma düzenini kurar ve işletirler.
- b) Gerek atıksu debisi, gerekse kalitesi açısından kesiklik veya aşırı salınımlar gösteren işletmeler ile arıtılması zorunlu (tehlikeli ve toksik karakterde) atıksu deşarj eden kuruluşlardan, özel bir arıtma tesisi kurmaları ve işletmeleri istenir.
- c) Önemli kirletici atıksu kaynakları, kendilerinden istenen teknik bilgilerin doğru ve güvenilir olarak hazırlanması ile ESKİ 'ye intikalini temin etmek ve yapacakları ön arıtma tesislerinin teknik usullere uygun olarak devamlı çalışmasını sağlamak ve bundan mes’ul olmak üzere en az bir mühendisi teknik mes’ul olarak bulundurmak mecburiyetindedir. Bunu sağlamayanlara Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı verilmez. Ancak Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı olan mevcut firmaların bu eksikliğini gidermesi için bir (1) yıl süre verilir.

Ön Arıtma Koşulları

Madde 17-

- a) Kanalizasyon şebekesinden yararlanan veya bölgesinde kanal şebekesi inşa edilmiş olan kirletici kaynakların endüstriyel atıksu özellikleri Madde 17 d' de belirtilen kalite sınırlarının dışında ise ön arıtma uygulanır.
- b) ESKİ bünyesinde oluşturulacak Teknik Komisyonca atıksuları bu maddede öngörülen kalite ölçütlerini sağlayan ancak özellik arz eden atıksu kaynakları için yük tarifine ilişkin kısıtlamalar koyabilir.
- c) Kanalizasyon şebekesi haricinde diğer alıcı ortama deşarj yapan endüstriyel kaynakların atıksuları için kısıtlamalar, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde belirlenen esaslarda değerlendirilir.
- d) Kanalizasyon şebekesine deşarj edilecek atıksularda sağlanması gereken sınır değerler aşağıda verilmiştir.

TABLO I
KANAL DEŞARJ LİMİTLERİ

PARAMETRELER	ATIKSU ÖRNEĞİNDE İZİN VERİLEBİLİR MAX DEĞERLER
Biyolojik Oksijen İhtiyacı (BOI5)	500 mg/l
Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOI)	1000 mg/l
Askıda Katı Madde (AKM)	400 mg/l
Toplam Azot (N)	60 mg/l
Toplam Fosfor (P)	20 mg/l
Yağ-Gres	200 mg/l
Arsenik (As)	3 mg/l
Antimon (Sb)	3 mg/l
Kalay (Sn)	5 mg/l
Bor (B)	3 mg/l
Florür (F-)	50 mg/l
Kadmiyum (Cd)	2 mg/l
Toplam Krom (Cr)	5 mg/l
Bakır (Cu)	2 mg/l
Kurşun (Pb)	3 mg/l
Nikel (Ni)	5 mg/l
Çinko (Zn)	5 mg/l
Civa (Hg)	0,2 mg/l
Gümüő (Ag)	5 mg/l
Toplam Siyanür (CN-)	10 mg/l
Fenoller	10 mg/l
Toplam Sülfür (S-)	2 mg/l
Sülfat (SO4-) *	1000 mg/l
Sıcaklık #	40 °C
pH **#	6,5 - 10
Serbest Klor	5 mg/l
Metilen mavisi ile reaksiyon veren yüzey aktif maddeleri (MBAS)	Biyolojik olarak parçalanması mümkün olmayan yüzey aktif madde deşarjı yasaktır

- (*) ESKİ, sülfat parametresi 1000 mg/l'nin üzerinde olan endüstrilerden seyrelmenin olduğu kanal noktasına kadar özel kanal yapılmasını isteyebilir veya ESKİ söz konusu kanalı bedeli mukabili yapabilir.
- (**) Sınır değeri, aralık olarak tarif edilmiştir.
- (#) Sıcaklık ve pH için verilen değerler kesin olarak uyulması gereken sınır değerler olup, KÖP uygulamasına girmemektedir. pH değerlerinin ilgili tekil numunede sağlanması gerekir. pH parametresi limit değerlere uygun olmayan kuruluşların atıksu deşarjına izin verilmez.

Seyreltme Yasağı

Madde 18- Deşarj sınır değerlerinin sağlanması amacıyla atıksuların, yağmur suları ve soğutma suları gibi kirli olmayan proses dışı sularla seyreltilmesi kesinlikle yasaktır.

Arıtma Ve Ön Arıtma Kapsamı :

- Madde 19-** Ön arıtma, madde 17' de belirtilen şartlarla sınırlı kalmak üzere bütün önemli kirletici kaynaklar için mecburidir.
- a) Bir biyolojik arıtma tesisinin mevcut veya projelendirilmiş olduğu atıksu toplama havzalarında, sanayi atıksuları sadece konvansiyonel parametreler ihtiva eden önemli kirletici kaynaklarda, atıksu debisi 50 m³/gün' den küçük ve KOI parametresi 4000 mg/l'tin altında ise madde 9'u sağlamak şartıyla ön arıtma şartı aranmaz.
- b) Atıksu havzalarında toplam atıksuyu 0.5m³ /gün veya daha az olan endüstriyel tesislerden arıtma istenmez, (su perdesi, baskı, vs.) tedbir istenir. Tedbir almaması halinde KÖP cezası uygulanır.
- c) Üst yıkamacılar (liftsiz) ve çamaşır yıkama atölyelerinden gelen atıksular için pH limitini sağlamak ve madde 9'a göre kanalı tahrip etmemek şartı ile arıtma tesisi kurmaları istenmez ve KÖP cezası uygulanmaz. 0,2 m³/gün veya daha az kesme yağları olan tesisler (bor yağları, makine yağları vs. atığı olan yerler) bu atıklarının talaş ve üstüpye emdirerek uzaklaştırılacaklardır.
- d) Madde 17-d' de öngörülen standartlara uyum sağlayabilmek açısından işyeri sahipleri şehir atıksu altyapı sistemlerine deşarjdan önce aşağıdaki

verilen esaslar çerçevesinde yüzer madde tutucularını yapmak ve işletmekle yükümlüdür.

- Taşınmaz içinde atıksuya karışan yağ, hafif sıvılar, benzin, benzol, fuel oil vb. petrol atıkları tutacak çamur hazneli yüzer madde tutucularının yapılması, işletilmesi, bakımı ve gerektiğinde yenilenmesi zorunludur.

- Çamur hazneli yüzer madde tutucular, mal sahipleri tarafından gerektiğinde boşaltılmalı ve temizlenmelidir. Parsel malikinin veya kullanıcının ihmali sonucunda doğacak zararlar ESKİ' ye ödenir. Tutulan maddelerin bertarafı için katı atık bertaraf hükümleri geçerlidir.

- Yemek fabrikaları, küçük yağ işletmeleri, büyük işletmelerin (hotel, okul, vb.) yemekhaneleri gibi yağ ve yüzer madde içeren atıksuları topluca atan yerlere de (a) bendindeki gibi yağ tutucular yapılması mecburidir.

- e) Herhangi bir atıksu toplama havzasında atıksu debisi veya herhangi bir parametre itibarı ile kirletici yükü o kanalizasyon şebekesinin taşıdığı toplam debi ve kirletici yükünün % 10' undan fazla olan endüstriyel atıksu kaynakları 17. maddede belirlenen ön arıtma koşullarına bağlı olmaksızın teknik özellikleri " Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında" belirlenecek olan en uygun teknoloji düzeyinde özel arıtma tesisi kurmak ve işletmekle yükümlüdür.

Kanalizasyon Şebekesinin Bulunmadığı Yerlerdeki Endüstriyel Atıksu Kaynaklarının Uyacağı Koşullar

Madde 20- Kanalizasyon şebekesinin bulunmadığı yerlerdeki atıksu kaynaklarının uyacağı koşullar, aşağıda belirtilmiştir.

- a) Belediye sınırlarının dahilinde kanalizasyon şebekesinin bulunmadığı yerlerde arıtılması zorunlu atıksu üreten endüstriyel atıksu kaynakları (münferit işyerleri, işletmeler veya toplu sanayi siteleri, sanayi bölgeleri vb.), ESKİ tarafından Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı'nda gerekli görülen arıtma tesisini yapmak, kurmak ve işletmekle yükümlüdürler. Arıtılan atıksular ESKİ' nin veya ESKİ' den çalışma ruhsatı almış taşıma araçları ile ESKİ' nin Atıksu Arıtma Tesisine taşınır veya yetkili kurumların izin ve onayı ile uygun bir alıcı ortama verilebilir. Oluşan arıtma çamuru için Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ndeki ilgili hükümler uygulanır.

- b) Belediye sınırları dışındaki endüstriyel atıksu kaynakları Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

V. BÖLÜM

Endüstriyel Atıksuların Kontrolü

Kontrol ve Belgeleme Yükümlülüğü

Madde 21.

- a) Endüstriyel atıksu kaynakları, Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında belirtilen hususlara aynen uymak üzere deşarjlarını veya ön arıtma tesislerinin çıkış sularını, Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında belirtilecek aralıklarla numune almak ve ölçüm yapmak suretiyle kontrol etmek, atıklarının özellik ve miktarlarına ilişkin bilgileri sürekli ve düzenli olarak saptamak ve bu hususu ruhsatta istenildiği düzende belgelemekle yükümlüdürler. Bu belgeler istenen aralıklarla raporlar halinde ESKİ' ye verilir. Ölçüm ve belgeleme, yeterli ölçüm ve personel imkanlar olduğu ESKİ' ce tespit edilen ve onaylanan endüstri tesisleri tarafından bizzat yapılabileceği gibi; harcamaların ve analiz ücretlerinin ilgili kaynak tarafından karşılanması şartıyla, ESKİ laboratuvarı veya ESKİ' nin uygun göreceği gerekli teçhizata sahip olan başka kuruluşlara da yaptırılabilir.
- b) ESKİ, endüstriyel atıksu kaynağının ruhsata tabi deşarjlarında uygun gördüğü aralıklarda ve düzende bizzat örnek almak, ölçüm yapmak veya yaptırmak suretiyle deşarjlarının uygunluğunu ve tanzim edilen belgelerin doğruluğunu tahkik eder. ESKİ, endüstriyel atıksu kaynağında ilave bir çalışmaya ihtiyaç gördüğü takdirde, harcamaların ilgili kaynak tarafından karşılanması şartıyla bir denetim çalışması yapar veya uygun göreceği yetkili bir kuruluşa yaptırır.
- c) Endüstriyel atıksu kaynağının ilgilileri denetim amacı ile gelen, gerekli kimlik ve belgeyi bulunduran ESKİ yetkililerini veya görevlendirilmiş yetkili kuruluş görevlilerini tesis içine almak, numune almak ve ölçüm için kullanılacak kontrol bacalarını hazır halde bulundurmak ve ESKİ' nin denetimine yardımcı olmakla yükümlüdür. Tesisi denetlemeye açmayan firmaya by-pass yaptığı kabul edilerek işlem yapılır.

Arıtma ve/veya Ön Arıtma Tesisi Kurmuş Endüstriyel Atıksu Kaynaklarının Denetimi

Madde 22. Endüstriyel nitelikte atıksuyu olup da Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı'nda belirtilen koşullarda arıtma tesisi kurmuş kuruluşlar aşağıdaki esaslara göre denetlenirler.

- a) Endüstriyel atıksu kaynağının, atıksuları için onaylanmış projeye göre yapılmış arıtma tesisini işletmeye alındığını bildirmesinden sonra;
  - Adı geçen arıtma tesisinin projesine uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği,
  - Arıtılması gerekli tüm atıksuların arıtma tesisine deşarj edilip edilmediği,
  - Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı'nda belirtilen kontrol düzeneklerinin kurulup kurulmadığı, en az iki ESKİ teknik görevlisi tarafından denetlenir ve atıksu numuneleri alınır. Bu incelemeler sırasında gerekli görüldüğünde, arıtma tesisini yapan yüklenici firma sorumlusunun gereken açıklamaları yapmak üzere belirlenecek bir sonraki denetimde tesiste hazır bulunması istenebilir.
- b) Alınan atıksu numunelerinin analiz sonuçlarının limitleri aşması halinde durum kuruluşa bildirilerek gerekli revizyonların Teknik Komisyonca verilecek süre içerisinde yapılması istenir. Numune alma tarihi itibariyle kuruluşun Kirlilik Önleme Payı işlemleri başlatılır. Gerekli revizyonun yapıldığının yazıyla ESKİ' ye bildirilmesinden sonra alınan ilk atıksu numunesindeki kirletici parametre değerlerinin limitleri sağlamasından sonra, ikinci bir atıksu numunesi alınarak değerlendirme yapılır. Her iki numunenin de Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında verilen söz konusu limitleri sağlamasından sonra adı geçen firmanın Kirlilik Önlem Payı ödemesi bir sonraki kontrole kadar Genel Müdürlük Makamı'nın onayı ile durdurulur. Kuruluşa Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı (yeşil) verilir. Alınan numunelerinin Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatında belirtilen limitleri sağlamaması durumunda o atıksu kaynağının Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı iptal edilir.

Kontrol Düzeni

Madde 23.

- a) Endüstriyel atıksu kaynağı, deşarj yerinde veya arıtma tesis çıkışında kolayca ulaşılabilen ve çalışmaya müsait bir kontrol bacası inşa eder. Bu kontrol bacasının projesi bir plan üzerinde ESKİ tarafından onaylanır.
- b) ESKİ Teknik Komisyonunca gerekli görülen endüstriyel atıksu kaynakları deşarj yerinde veya ön arıtma tesisi çıkışında kayıt yapabilen bir debi ölçüm cihazı ile debi ile orantılı kompozit numune (karma numune) alma cihazı bulundurmak ve bu cihazları sürekli çalışır durumda tutmak zorundadırlar. Madde 21'deki belgelerin bu cihazla alınan numunelerden yararlanarak hazırlanması zorunludur. Anlaşmazlık durumunda ihtiyaç görüldüğü takdirde, atıksu kaynağı yetkilileri ESKİ ile aynı zamanda eş numune alarak ESKİ' nin uygun gördüğü bir kuruluşa analiz yaptırabilir. ESKİ bu analiz sonuçlarını değerlendirmeye alır ancak itibar edilecek analiz sonucuna karar verme yetkisi ESKİ' ye aittir.
- c) (b) fıkrasındaki cihazların tercihen kontrol bacasına monte edilmiş olması istenir. Kontrol düzeninin yakalamayacağı ani dökülme ve deşarjların olabileceği kaynaklar ile kesikli çalışan işletmeler, deşarj yapmadan önce ön arıtma tesislerinin gerekli olup olmadığına bakılmaksızın uygun numune alımını sağlamak için çıkışta numune alma havuzu inşa etmek zorundadırlar. ESKİ numune alma havuzu hacmini ve ilave önlemlerini belirler.
- d) Arıtma tesisi kurmuş atıksu kaynaklarının denetimleri, aşağıdaki tabloya uygun şekilde yapılır:

<u>Q atıksu debisi</u> <u>(m³/gün)</u>	<u>denetleme / ölçüm aralığı</u>
Q < 50	6 kez / yıl
50 < Q < 200	6 kez / 3 ay
200 < Q < 1000	3 kez / 1 ay
1000 < Q < 10000	4 kez / 1 hafta
Q > 10000	hergün

- e) ESKİ denetimi altındaki arıtma tesislerinin periyodik kontrol dışındaki zamanlardaki işleyişi hakkında yaklaşım sağlamak amacıyla arıtma tesisine güç veren hatta, sadece arıtma tesisinin enerji sarfiyatını ölçecek elektrik sayacı takılmasını, gerekli görülen hallerde arıtmada kullanılan kimyasal madde sarfını, arıtma tesisinden oluşan çamur miktarını gösterir belgeleri belli periyotlarda isteyebilir.
- f) Arıtma tesisini çalıştırmadığı tespit edilen veya çıkış suyu deşarj limitlerinin üzerinde seyreden kuruluşlara tespit tarihinden sonra Teknik Komisyonun uygun göreceği bir süre için Kirlilik Önlem Payı tahakkuk ettirilir. Bu tahakkuk gerekli düzeltmelerin yapıldığının tespit edilmesine kadar devam eder. Teknik Komisyonca verilen süre içinde gerekli düzeltmelerin yapılmaması halinde o atıksu kaynağının Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı iptal edilir.

Analiz Yöntemleri

Madde 24- Numuneler üzerinde yapılan ölçümlerde Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliğinde belirtilen ilkeler ve ABD’deki APHA, AWWA, WPCF kuruluşlarınca hazırlanmış olan “Standart Methods for the Examination of Water and Wastewater” el kitabındaki yöntemlerden yararlanır.

VI. BÖLÜM

Kanal Katılım Payları ve Kirlilik Önlem Payı

Madde 25-

- a) Endüstri tesisleri, imalata yönelik her türlü işyerleri, depolama tesisleri, imarlı konutlar, kooperatifler, gecekondular, gecekondular, resmi kurumlar ve benzeri yerlerden kanal bağlantısı yapılması ve Kanal Ruhsatı verilmesi safhasında Katılım Bedeli alınır. Katılım Bedeli esasları Tarifeler Yönetmeliği’nde verilmiştir.
- b) Evsel ve evsel nitelikte endüstriyel atıksu kaynaklarından kullanılan suları uzaklaştırma bedeli olarak, İdare’ce evsel atıksular için belirlenmiş

toplama ve iletim için gerekli birim işletme gideri bazında Atıksu Parası alınır

- c) Endüstriyel nitelikte atıksu kaynağı olan her kuruluş, buldukları mahalde kanalizasyon şebekesi olsun olmasın, atıksularındaki kirletici parametre deşarj kısıtlamalarının üzerinde olduğu sürece ESKİ' ce saptanan oranlar dahilinde Kirlilik Önlem Payı öderler. Atıksuyun kirleticilik nitelikleri değerlendirilerek o işyeri için esas alınacak kirletici parametre ve kirlilik katsayısı tespit edilir. Bu tespit esnasında işyerinin dahil olduğu Çevre Kanunu'nun Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve ilgili tebliğlerde verilen esaslar ve endüstri kategorizasyonu da göz önüne alınır. Kirlilik Önlem Payı (KÖP) hesabı için aşığıda verilen formül kullanılır:

$$KÖP = a \times Q \times I \times T$$

Formülde;

KÖP = Kirlilik önlem payı (TL/gün KDV hariç)

a = Atıksu birim fiyatı (TL/m³) ESKİ Yönetim Kurulu tarafından yayımlanan Tarifeler Yönetmeliği'nde belirlenen "atıksu birim fiyatı" nın % 20 si alınır.

Q = Atıksu debisi (m³/gün) (Atıksu debisi Madde 23 b'de verilen esaslar çerçevesinde veya bunun mümkün olmaması halinde İdare'ce yerinde, literatür değerler ve benzer iş kollarında yapılan incelemelere göre tespit edilir.)

I = Kirlilik katsayısı (endüstrilerin sektör bazında ayrılarak kirletici parametrelerine göre belirlenen katsayı) Sektörlere göre belirlenen "I" değerleri Ek 1 listede verilmiştir.

T = KÖP uygulanacak süre (gün)

- d) Tahsilatla ilgili taksitlendirme, peşin ödeme indirimleri, tahakkuk ve tahsilat yöntemleri ESKİ' ce hazırlanacak genelgelerle belirlenir.

VII. BÖLÜM

Yaptırımlar

Ceza Yaptırımları

Madde 26-

Atıksuların kanalizasyon şebekesine boşaltımı ile ilgili bu Yönetmelikte yer alan hüküm ve yasaklara aykırı eylem veya durumların saptanması halinde, ESKİ Genel Müdürlüğü'nce, aşağıdaki işlemler uygulanır.

- a) En az iki ESKİ görevlisi tarafından bir tutanak düzenlenir. Bu tutanakta, yönetmelikteki hüküm ve yasaklara aykırı durum veya eylemin nitelik, nicelik ve kapsamı ile bu eylem ya da durumdan sorumlu tutulabilecek gerçek ya da tüzel kişinin kimliği ile ilgili bilgiler gösterilir. Tutanağın hazırlanmasında, mümkün olduğu takdirde sorumlu tutulabilecek kişi veya temsilcisi ile yerel kolluk örgütünün bir görevlisi de hazır bulundurulur. Düzenlenen tutanak, görevlilerce imzalanarak, derhal ESKİ Genel Müdürlüğü'ne sunulur.
- b) ESKİ Genel Müdürlüğü gerekli gördüğü takdirde ilgilileri çağırır ve dinler. Çağrılan ilgililer gelmezse bile tutanak incelenip değerlendirilir. Yönetmelik hükümlerine aykırı eylem veya durumun, Türk Ceza Kanununun ilgili maddelerinin kapsamına giren bir suç oluşturduğu sonucuna varılması halinde, bu suç hakkında gerekli kovuşturmanın yapılması için tutanak, idarenin görüşü ile birlikte ilgili Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilir.
- c) Genel Müdürlük' ce yapılan inceleme ve değerlendirmede, tutanakla belirlenen eylem ya da durumun, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve buna dayanılarak yapılmış düzenlemelere göre idari nitelikte ceza verilmesini gerektiren bir eylem yahut durum olduğu sonucuna varılırsa, sorumlular hakkında Çevre Kanunu'nun ilgili maddelerinde öngörülen cezaların tertip edilmesi için, tutanak, idare görüşünü de içeren bir istek yazısı ile, Çevre Kanunu'nun 24. maddesinde anılan ilgili amirliğe gönderilir.
- d) Yetkili makamların ceza kavuşturması ve ceza tertibi ile ilgili işlemler, ESKİ Genel Müdürlüğü'nce sürekli olarak izlenir ve Genel Müdürlük' ce uygun görülen hallerde, yargılama aşamasında ESKİ' nin davaya müdahil sıfatı ile katılması sağlanır.
- e) ESKİ' nin görev ve sorumluluk sahasında olmasına rağmen tespit ve denetim müsaadesi vermeyen atıksu kaynakları kirleticilik ve debileri ne

olursa olsun önce yazı ile ikaz edilir, tekrarı halinde faaliyetten men edilmesi için ilgili mercilere bildirilir. (Askeri alanlar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun yetki alanına giren kurum, kuruluşlar ve işletmelerin incelenmesi ESKİ ile ilgili kuruluş arasında bir protokol yapılması halinde gerçekleştirilebilir.)

Önlemler

Madde 27-

Atıksuların kanalizasyon şebekesine boşaltımı ile ilgili olarak bu yönetmelikte ve diğer mevzuatta yer alan hüküm ve yasaklar ile, bunlara dayanarak ESKİ' ce alınmış kararlar ve önlemlere aykırı durum ve eylemlerin saptanması halinde ESKİ Genel Müdürlüğü' nce aşağıdaki işlemler uygulanır.

- a) Kanalizasyon şebekesinin tahribine, bozulmasına veya kullanılmamasına neden olarak alıcı ortamın, dolayısıyla çevrenin kirlenmesine yol açan ya da böyle bir sonucun doğmasına imkan veren; Yönetmelik hükümleri uyarınca ya da diğer mevzuatla yasaklanmış olan eylem ve eylemlerin ya da faaliyetlerin tespiti halinde bu faaliyetlerin veya eylemlerin durdurulması, engellenmesi ya da ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması, Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yahut ilgili Belediye Başkanlığı'na bağlı Belediye Zabıta Müdürlüğü'nden talep edilir.
- b) Yönetmelik hükümleri uyarınca yapımı izne bağlı her çeşit tesisatın, izinsiz ve ruhsatsız yapımının önlenmesi, yapılması sürenlerin yapımının durdurulması, yetki alanına göre Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan veya ilgili Belediye Başkanlığı'ndan talep edilir.
- c) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılmış yönetmeliklerde atıksuların kanalizasyon şebekesi ve alıcı ortama boşaltılması ile ilgili olarak konulmuş bulunan yasak ve hükümlere aykırı eylem ve faaliyetlerin tespiti halinde, durum, ayrıca Çevre Kanununun ilgili maddelerinin uygulanması istemini içeren bir yazı ile mahallin en büyük mülki amirliğine bildirilir.

Madde 28-

Kirlenmeye karşı koruma önlemlerinin alınması için bu yönetmeliğin 23. maddesinde yazılı hükümlerin uygulanmasında aşağıdaki esaslara uyulur.

- a) Belediye zabıta müdürlüklerinden doğrudan istenen durdurma, engelleme ve ortadan kaldırma önlemlerine başvurma talepleri bakımından, ESKİ Genel Müdürlüğü 2560 sayılı Kanunun 2/d maddesi uyarınca, Belediye Zabıta Personeli yetkili Belediye organı sayılır. Bu tür talebi olan zabıta müdürü, gereken önlemin alınmasında gecikmeye neden olmayacak surette gereğini yerine getirir.
- b) ESKİ tarafından talep edilen önlemlerin alınmasına ilişkin iş ve işlemler bakımından Belediye Zabıta Müdürlüğü'nün yetki alanı, 831 sayılı Kanun ile 2560 sayılı Kanununun 1. maddesi uyarınca belirlidir.
- c) Yönetmelik hükümlerine göre yapımı yasaklanmış veya izne bağlanmış tesisat ve muhdesatın yapımının önlenmesi, durdurulması ve mühürlenmesinde, 3194 sayılı Kanunun ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılara ilişkin hükümleri uygulanır. Sözü geçen yapılaşma, Belediye sınırları dışında olmakla beraber 2560 sayılı Kanunun 1. maddesi ile belirlenen alanda oluşmuşsa bunlar hakkında da Büyükşehir Belediyesince durdurma ve mühürleme işlemleri yapılır. Mahallin en büyük mülki amirinin İmar Kanunu ile Çevre Kanunu'ndan doğan yetkileri ile ESKİ'nin 2560 sayılı Kanunu'nun 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasındaki yazılı kaldırma yetkisi saklıdır.

Zararların Onarımı

Madde 29- Kanalizasyon şebekesinin kullanılmaz hale gelmesi ve alıcı ortamın kirlenmeye karşı korunmasına ilişkin hüküm ve yasaklara aykırı davranışların önlenmesi, meydana gelen zararların onarımı için ESKİ Genel Müdürlüğü'nce yapılan harcamalar ve diğer giderlerin 6183 sayılı kanuna göre tahsilinde, aşağıdaki hükümler uygulanır.

- a) Onarım veya zararın belgeye bağlanmış tutarı bir tutanağa geçirilerek, tahsilatı yapacak yetkili daireye gönderilir ve gerekli kovuşturmayla başlanması talep edilir.
- b) Kovuşturma aşamaları, ESKİ görevlilerince sürekli olarak izlenir ve tahsilatı yapacak yetkililere talep halinde her türlü yardım sağlanır.
- c) Tahsil edilen paralar ESKİ hesabına gelir kaydedilir.

VIII. BÖLÜM

Arıtma Tesisi Projelerinde Bulunması Gerekenler

Madde 30-

a) Teknik Açıklama Raporu

- Kuruluşun adı, adresi, pafta, ada ve parsel numarası,
- Kuruluşun çalışma konusu, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine göre dahil olduğu kategorisi,
- Endüstriyel atıksu kaynaklarında kaç kişinin, kaç vardiya çalıştığı; evsel atıksu kaynaklarında ise nüfus ve su kullanım bilgileri,
- Endüstri tesislerine ait üretim akış şeması üzerinde; hammadde, kimyasal madde, yardımcı maddeler ve su girişleri; ürün ve atık çıkışları; sürekli ve/veya kesikli proses atıksuları ve kaynakları,
- Endüstri tesislerinde; atıksu kaynaklarından alınacak anlık ve/veya kompozit numuneler vasıtasıyla veya literatür bilgileri ile sistem tasarımına esas alınacak atıksu karakteri,
- Endüstriyel atıksular için gerçekleştirilecek arıtılabilirlik çalışmaları, hedeflenen arıtma verimi ve deşarj parametre değerlerini içerir.

b) Arıtma Sistemi Tanıtım Raporu:

- Atıksu arıtma sisteminin genel yaklaşımı,
- Sistemdeki arıtma ünitelerinin işlevleri ile birlikte akış şeması,
- Sistemde kullanılacak elektromekanik ekipmanların sistem içerisinde ünitelerle olan ilişkileri ve işlevleri,
- Arıtma sistemine ait ünitelerin tasarımında esas alınan yaklaşımlar, tasarım parametreleri, kabuller ve kullanılan formüller,
- Sistemde oluşacak çamuru uzaklaştırma esasları,
- Seçilen prosese göre oluşturulacak tesise ait önerilen çalışma – çalıştırma sistematığı detaylarını içerir.

c) Projeler:

- Üretim birimleri ve yerleşimlerin görüldüğü genel bir yerleşim planı ile arıtma tesisi yerleşim planı,

- Akım şemasında arıtma sistemine ait üniteler, akım şemasında atıksu, çamur, kimyasal madde, arıtılmış su, süzüntü suyu vb. akımları belirleyen ESKİ’ce verilecek notasyonlar,
- Arıtma sisteminin elektro – mekanik ekipmanları, borulama elemanlarını ve P & I (proses ve enstrümantasyon) diyagramı,
- Tekniğe uygun hazırlanmış arıtma sistemine ait mimari ve statik planlar,
- Genel yerleşim planı üzerinde işyerine ait, önerilen kanal ve atıksu toplama sistemi ve deşarj sistemi ile ilgili bilgileri içerir.

IX. BÖLÜM

Özel Durumlar

Madde 31- Bu yönetmelikte yer almayan hususlarla ilgili özel durumlar da uygulama yöntemlerin tespitinde ESKİ Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

Madde 32- Bu Yönetmelik ESKİ Genel Kurulu tarafından onaylandıktan ve Resmi ile Mahalli Gazete de ilan edildikten sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 33-

Bu Yönetmelik hükümlerini Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü yürütür.

Madde 34-

ESKİ Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Deşarj Yönetmeliği’nin değiştirilen madde ve fıkraları ESKİ Genel Kurulu tarafından kabulü ve yayını tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Geçici Hükümler

Faaliyette Olan Tesislerle İlgili Önlemler

Geç. Madde 1-

09.12.1997 tarih ve 6/21 sayılı Genel Kurul Kararı ile kabul edilen “ESKİ Genel Müdürlüğü Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Deşarj

Yönetmeliği” bu yönetmeliğin yayınlanması ile yürürlükten kaldırılmış olur.

Geç. Madde 2-

Bu Yönetmelik kapsamına giren ve faaliyette olan tüm kuruluşlar bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak üç (3) ay içerisinde, İdareye başvurarak Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı’nı yenilemek zorundadır. Gerekli bilgilerin yetersiz görülmesi halinde Madde 13. b hükümleri uygulanır. Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı ile birlikte İdare, başvuru sahibi kuruluşun alması gereken önlemleri bildirir. Bu önlemler ile ilgili işlemler ve uyulacak süreler Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği’nin geçici 2’nci maddesi hükümlerine uygun bir şekilde belirlenir. Verilen sürede kuruluş önlemlerini almazsa Kirlilik Önlem Payı (KÖP) tahakkuku başlatılır ve Teknik Komisyonca belirlenecek olan ek süre verilir. Kuruluşun ek sürede önlemlerini almaması durumunda kapatılması için gerekli işlemlere başlanır.

EK 1 :**“KİRLİLİK KATSAYISI ÇİZELGESİ”**

Endüstri Sınıfı	Uygulanacak Kirlilik Katsayısı (I)
1. Mezbahalar ve Et İşleme Tesisleri	
- Mezbahalar (Kesimhaneler)	7
- Kombinalar	6
- Et işleme tesisi	6
- Tavuk kesimhaneleri	6
- Balık ve kemik unu	6
2. Süt ve Süt Ürünleri	
- Komple	5
- Yoğurt ve ayran üretimi	5
- Dondurma üretimi	5
- Peynir üretimi	5
- Tereyağı üretimi	6
3. Konserve Sanayi	
- Su ürünleri endüstrisi	5
- Meyve ve sebze konservesi	5
4. Yağ Sanayi	
- Rafinarizasyon	5
- Ham yağ üretimi	5
- Zeytinyağı ve katı yağ üretimi	5
5. Tahıl Ürünleri	
- Kuru prosesler	5
- Nişasta ve glüten üretimi	5
- Un ve makarna üretimi	6
6. Şeker ve Şeker Ürünleri	
- Şeker ve şeker üretimi	7
- Bisküvi, şekerleme, çikolata, ciklet	7

7. İçki Endüstrisi	
- Alkolsüz içkiler	5
- Alkollü içkiler	7
- Melastan alkol üretimi	7
- Bira üretimi	7
- Malt üretimi	5
8. Maya Sanayi	5
9. Çiftlikler	
- Tavuk besiciliği	5
- Sığır besiciliği	5
- Balık üretme çiftlikleri	5
10. Yemek Fabrikaları	7
- Meyve sebze yıkama işleme	4
11. Soğuk Hava Depoları	4
12. Demir Çelik Endüstrisi	
- Sıcak şekillendirme	5
- Soğuk şekillendirme	5
13. Tel Kablo Kaplama	
- Elektrolitik kaplama	9
14. Elektrik ve Elektronik Al. Endüstrisi	
- Kuru ürünler	9
- Ampul üretimi	9
15. Uçak Sanayi	9
16. Atölyeler	9
17. Demir Alaşımları Endüstrisi	
- Açık elektrik fırınları	5
- Teneke boru profil	6
18. Dökümhaneler	
- Bakır ve bakır alaşımları	6
- Alüminyum	6
- Çinko	6
- Kurşun	6
- Demir çelik	5
- Dökme demir	6

19. Metal Son İşlemler	
- Adi metaller	7
- Krom (6)'lı atıksular	7
- Siyanürlü atıksular	9
- Yağlı atıksular	7
- Galvanizleme	7
- Metal işleme (zımpara taşılama)	7
- Isıl işlemler	8
- Metal renklendirme (eloksal)	8
- İletken plaka imalatı	7
- Metal kaplama (sır, cila, lak, vernik, emaye, mine boya)	7
- Metal yağ alma işlemleri	7
20. Alüminyum Şekillendirme Endüstrisi	
- Yağ su emisyonu ile haddeleme	7
- Emisyon ve sabun kullanarak çekme	7
21. Emayeleme Endüstrisi	
- Bakır üzerine emayeleme	7
- Çelik üzerine emayeleme	7
22. Pil ve Akü Endüstrisi	9
- Kurşun	9
23. Seri Makine İmalatı	9
- Makine parçaları imalatı	9
24. Motorlu ve Motorsuz Taşıt Tamirhaneleri	9
25. Taşıt Fabrikaları	9
26. İnorganik Kimyasal Maddeler	8
- Soda üretimi	8
- Gübre üretimi	8
- Karpit üretimi	8
- Bor bileşikleri	8
- Klor alkali üretimi	8
27. Organik Kimyasal Maddeler	
- Plastik ve sentetik elyaf üretenler	8
- Üretimde oksidasyon prosesine yer verenler	8
- Oksidasyon dışı üretim	8

28. Sabun ve Deterjan Endüstrisi	
- Sıvı sabun üretimi	7
- Hava oluam sülfanasyon	7
- Sıvı deterjan üretimi	7
- Sabun tozu ve kalıp sabun üretimi	7
29. Kozmetik Sanayi	4
30. Tarım İlaçları	10
31. Plastik İşleme Endüstrisi	
- Temaslı ısıtma ve soğutma suyu	7
- Temizlik ve son işlemler	6
32. İlaç Endüstrisi	
- Farmakolojik üretimler	5
- Kimyasal sentez	10
33. Boya ve Mürekkep Üretimi	
- Solvent bazlı boyalar	8
- Su bazlı boyalar	8
- Zırnık vb. ürünler	8
- Pigment (metal oksitler) boya	8
34. Yapıştırıcılar ve Yalıtkan Maddeler	
- Hayvansal tutkal	8
- Solvent bazlı yapıştırıcılar	8
- Su bazlı yapıştırıcılar	8
- Susuz üretimler	8
- Sentetik ve selulozik tutkal	8
35. Asbestli Maddeler	8
36. Kauçuk Endüstrisi	8
- Kauçuk işleme ve hurda kauçuk geri kazanma	8
- Otomotiv lastiği ve iç lastiği	8
- Sünger üretimi	8
37. Tekstil Endüstrisi	
- Entegre tekstil sanayi	6
- Yapağı temizleme	6
- Keçeleştirilmiş kumaş üretimi	6
- Stok ve iplik son işlemleri	6

- Dokunmamış kumaş üretimi	6
- Yün son işlemleri	6
- Konfeksiyon sanayi	6
- Örgü kumaş terbiyesi	6
- Dokunmuş kumaş terbiyesi	6
- Az su kullanılan tesisler	6
- Halı terbiyesi	6
- Kumaş boyama yıkama	6
38. Toprak Ürünleri ve Alçı Endüstrisi	7
- Sırlı ürünler	7
- Refrakter malzeme	7
- Alçı ve alçıdan ürünler	7
- Metalik olmayan madenlerin çıkarılması ve işlenmesi	7
- Cevher hazırlama	7
- Kömür üretimi ve nakli	7
- Seramik ve topraktan kapkacak yapımı	7
- Mermerciler	7
39. Cam Endüstrisi	
- Cam elyafı	7
- Kuru prosesler	7
- Yüzeyi tesviye edilmiş cam	7
- Flotal cam üretimi	7
- Lameks cam üretimi	7
- Pres ve üfleme ile şekil verme	7
- Ayna yapımı	7
40. Çimento Endüstrisi	6
- Kum yıkama tesisleri	6
- Hazır beton tesisleri	6
41. Orman Ürünleri Endüstrisi	
- Yarı kimyasal ahşap sanayi	6
- Yonga levha üretimi	6
- Dilme ve kontraplak	6
- Yaş prosesler	6
- Mobilya yapımı	5

- Biçme	5
- Ağaç ürünleri ve plaka (sunta üretimi)	6
42. Ağaçtan Elde Edilen Ürünler	
- Ağaç yağları üretimi	6
43. Kağıt Ürünleri ve Kağıt Üretimi	
- Atık kağıttan kağıt üretimi	7
- Kağıt hamurundan kağıt üretimi	7
- Ağartılmamış kraft	7
44. Deri Endüstrisi ve Tabakhaneler	
- Ham deri işleme	10
- Deri boyama	7
45. Akaryakıt Sanayi	
- Petrol rafinerileri	7
- Petrol dolum tesisleri	7
- Benzinlikler	7
- Araç bakım ve liftli yıkama	8
46. Diğerleri	
- Matbaalar	7
- Bitki işletimi	5
- Tuz işletmesi	5
- Su ürünleri kullanımı	5
- Termik santraller	9
- Nükleer santraller	9
- Jeotermal santraller	5
- Asfalt üretimi	9
- Büyük ve küçük organize sanayi siteleri	7
- Katı atık değerlendirme ve bertaraf etme	7
- Su yumuşatma (demineralize) tes.	7

Not: Entegre tesislerde en yüksek olan katsayı alınır.